

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ทางการศึกษา**แนวใหม่**

Human Resource Management in Education: **The New Normal**

มุมมองใหม่ทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา
ครู อาจารย์ นิสิต หรือผู้ที่มีความสนใจทางการบริหารคนเพื่อส่งผลไปสู่การพัฒนาผู้เรียน
ซึ่งเปรียบเสมือน “**ไข่มุก**” ในการบริหารการศึกษา

สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา

p64

สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

6164 80570

012 493892

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ 122389416
ทางการศึกษาแนวใหม่

122389416

สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา

 สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2564

290.-

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 การบริหารทรัพยากรมนุษย์	5
วิวัฒนาการของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (HRM Evolution)	7
ทฤษฎีการบริหารทรัพยากรมนุษย์	9
รูปแบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์	9
รูปแบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบมิชิแกนหรือแมทชิง (Michigan or Matching Model of HRM)	10
รูปแบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบฮาร์วาร์ด (Harvard Model of HRM)	11
รูปแบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบวอร์ริค (Warwick Model of HRM)	13
รูปแบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์แบบเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจ (HR Business Partner Model)	15
คำถามทบทวนความรู้ บทที่ 2	17
บทที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา	19
การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา (HRM in education)	21
ปัจจัยแรงกดดันในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา	23
ปัจจัยแรงกดดันจากการเมือง (Political Forces)	24
ปัจจัยแรงกดดันทางด้านเศรษฐกิจ (Economic Forces)	24
ปัจจัยแรงกดดันทางด้านวัฒนธรรม (Cultural Forces)	24
รูปแบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา	25
รูปแบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์และการเรียนรู้ของนักเรียน (Human Resource Functions and Student Learning Model)	25
รูปแบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (Human Resource Management towards Student Learning Outcome)	26
ขอบเขตและกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาแนวใหม่	28
คำถามทบทวนความรู้ บทที่ 3	33

บทที่ 4	การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Planning)	35
	กระบวนการวางแผนทรัพยากรมนุษย์	37
	ปัจจัยและองค์ประกอบที่สำคัญในการวางแผนทรัพยากรมนุษย์	40
	ความตระหนักและเข้าใจทิศทางและยุทธศาสตร์ขององค์กร (Understand Organization's Direction and Strategy)	40
	บริบทด้านแรงงานในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต (Labor-Market Analysis)	40
	การกำหนดกลยุทธ์ทางด้านทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Strategy)	40
	การวางแผนอัตรากำลัง (Manpower Planning)	40
	การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา	41
	คำถามทบทวนความรู้ บทที่ 4	47
บทที่ 5	การออกแบบโครงสร้างองค์กรและการออกแบบงาน (Organization Structure and Job Design)	49
	การออกแบบโครงสร้างองค์กร (Organization Structure Design)	51
	การออกแบบงาน (Job Design)	55
	การวิเคราะห์งาน (Job Analysis)	56
	คำบรรยายลักษณะงาน (Job Description)	56
	การระบุคุณสมบัติเฉพาะงาน (Job Specification)	56
	การออกแบบโครงสร้างสถานศึกษาของไทย	57
	คำถามทบทวนความรู้ บทที่ 5	61
บทที่ 6	การสรรหาและการคัดเลือก (Recruitment and Selection)	63
	การสรรหา (Recruitment)	65
	วิธีการสรรหา	65
	การคัดเลือก (Selection)	66
	เครื่องมือเพื่อการคัดเลือก	66
	การสรรหาและการคัดเลือกครูและบุคลากรทางการศึกษา	68
	คำถามทบทวนความรู้ บทที่ 6	71
บทที่ 7	การฝึกอบรมและพัฒนา (Training and Development)	73
	กระบวนการทัศน์การพัฒนาครู (Teacher Development Paradigm)	75
	กระบวนการฝึกอบรมและพัฒนา (Training & Development Process)	78

รูปแบบการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา (Teacher and Educational Staff Development Model)	81
วิธีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	83
วิธีการพัฒนามุคลากร	85
วิธีการประเมินผลการพัฒนามุคลากร	89
คำถามทบทวนความรู้ บทที่ 7	92
บทที่ 8 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Appraisal)	95
กระบวนการการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Appraisal)	97
ขั้นตอนการประเมินผลการปฏิบัติงาน	97
การประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครู	98
คำถามทบทวนความรู้ บทที่ 8	107
บทที่ 9 การบริหารค่าตอบแทน (Reward Management)	109
กระบวนการบริหารค่าตอบแทน (Reward Management)	111
รางวัลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Reward)	111
รางวัลตอบแทนภายใน (Intrinsic Reward)	111
การวิเคราะห์งานและการกำหนดค่าบรรยายลักษณะงาน	113
การประเมินค่างาน (Job Evaluation)	113
การวางโครงสร้างตำแหน่งตามค่างาน (Job Structure)	113
การจัดทำการสำรวจค่าตอบแทน (Salary Survey)	113
การจัดทำโครงสร้างเงินเดือนและค่าตอบแทน (Grade Structure and Pay Structure)	114
การบริหารค่าตอบแทนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	118
คำถามทบทวนความรู้ บทที่ 9	125
บทที่ 10 การบริหารเส้นทางสายอาชีพ (Career Management)	127
ความสำคัญของการบริหารเส้นทางสายอาชีพ	129
องค์ประกอบของการกำหนดเส้นทางสายอาชีพ (Elements for Career Path)	129
การจัดลำดับของตำแหน่งหรือบทบาท (Sequential List of Position or Roles)	129
การกำหนดคุณสมบัติ (Qualification)	130
ประสบการณ์การพัฒนาที่สำคัญ (Critical Development Experiences: CDEs)	130

สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในแต่ละตำแหน่ง (Competencies that are required)	130
ปัจจัยสำคัญแห่งความสำเร็จบนเส้นทางสายอาชีพ (Career Success Factors)	130
การกำหนดโครงสร้างระดับชั้นของตำแหน่งเพื่อเส้นทางสายอาชีพ (Career Job Structure)	131
การเลื่อนตำแหน่งและการโยกย้าย (Job Promotion and Transferred)	133
คำถามทบทวนความรู้ บทที่ 10	140
บทที่ 11 งานบุคลากรสัมพันธ์และงานวินัย (Employee Relations and Discipline)	143
งานบุคลากรสัมพันธ์ (Employee Relations)	145
งานวินัยและการรักษาวินัย (Discipline and Maintaining Discipline)	146
ประเภทของวินัย	147
ลักษณะการผิดวินัยร้ายแรง	147
การอุทธรณ์และร้องทุกข์	148
คำถามทบทวนความรู้ บทที่ 11	152
บทที่ 12 คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Virtue, Ethics and Professional Ethics)	155
คุณธรรม (Virtue)	157
จริยธรรม (Ethics)	158
จรรยาบรรณวิชาชีพ	158
จรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษา	161
หลักธรรมาภิบาลและความซื่อสัตย์สุจริต	162
คำถามทบทวนความรู้ บทที่ 12	167
บทที่ 13 พฤติกรรมผู้นำในการบริหารคน ผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการเสริมพลังอำนาจ ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Managing People, Transformational Leadership and Empowerment in HRM)	169
พฤติกรรมผู้นำในการบริหารคน	171
ทฤษฎีบุคลิกภาพ DISC	173
ผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์	177
การเสริมพลังอำนาจครูและบุคลากรทางการศึกษา	180
หลักการของการเสริมสร้างพลังอำนาจของครู	181
คำถามทบทวนความรู้ บทที่ 13	184

บทที่ 14 แนวโน้มนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ยุคดิจิทัล	
(Innovation and Technology Trends Enable HRM in Digital Era)	187
อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (Internet of Things)	189
ข้อมูลขนาดใหญ่และการวิเคราะห์	191
การวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านทรัพยากรมนุษย์ (HR Analytics)	193
ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence)	195
คำถามทบทวนความรู้ บทที่ 14	198
บรรณานุกรม	201
แหล่งข้อมูลภาพประกอบ	208
ประวัติผู้เขียน	211